

EURÓPSKA KOMISIA
Generálne riaditeľstvo pre vzdelávanie a kultúru

Program celoživotného vzdelávania

Časť I – Priority všeobecnej výzvy na podávanie prihlášok a žiadostí na rok 2007 (EAC/61/2006)

Ďalšie informácie môžu uchádzači získať na internetových stránkach národnej kancelárie v Príručke pre žiadateľov.

Obsah

Kapitola I – Podprogramy

1. Comenius
2. Erasmus
3. Leonardo da Vinci
4. Grundtvig

Kapitola II – Prierezový program

1. Kľúčová aktivita 1: Spolupráca a inovácie v oblasti politiky celoživotného vzdelávania
2. Kľúčová aktivita 2: Jazyky
3. Kľúčová aktivita 3: IKT
4. Kľúčová aktivita 4: Šírenie a využívanie výsledkov

Kapitola III – Program Jean Monnet

Úvod: Politický kontext

Nosnou prioritou Programu celoživotného vzdelávania je zdôrazniť prínos vzdelávania a odbornej prípravy pri dosahovaní lisabonského cieľa - urobiť EÚ najkonkurencieschopnejšou ekonomikou, založenou na vedomostiach s trvalo udržateľným hospodárskym rozvojom, vytvorením vyššieho počtu lepších pracovných miest a väčšou sociálnou súdržnosťou. Každá časť programu kladie dôraz na aktivity podporujúce rozvoj národných stratégií celoživotného vzdelávania v účastníckych krajinách a zabezpečujúce spoluprácu rôznych častí systémov vzdelávania a odbornej prípravy, posilňujúce kontinuum celoživotného vzdelávania a podporujúce získavanie kľúčových spôsobilostí.

V tomto kontexte v roku 2007 pôjde o nasledovné prioritné oblasti:

- Podporovať implementáciu pracovného programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“, predovšetkým prostredníctvom zvýšenia koherencie medzi všetkými stupňami systému celoživotného vzdelávania a odbornej prípravy už od raného veku.
- V rámci Lisabonského procesu posilňovať na európskej a aj národnej úrovni úlohu vzdelávania a odbornej prípravy s tým, že nepôjde len o zvyšovanie konkurencieschopnosti, ale aj o trvalo udržateľný hospodársky rozvoj a sociálnu súdržnosť a o podporu implementácie pracovného programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“, a to najmä prostredníctvom ďalšieho rozvoja vzdelávania a získavania skúseností na základe dobrých príkladov z praxe a prostredníctvom európskeho kvalifikačného rámca.
- V nadväznosti na diskusiu európskych hláv štátov v Hampton Court v októbri 2005 posilňovať úlohu univerzít pri zvyšovaní konkurencieschopnosti a napomáhaní prístupu k vedomostiam, najmä prostredníctvom tvorby a šírenia vedomostí, inovácií a aktivít zameraných na reformu systému, posilňovanie manažmentu vysokoškolských inštitúcií a podporu kvality a rovnosti príležitostí.
- Implementovaním priorít Kodanského procesu na národnej úrovni zvyšovať kvalitu a atraktivnosť odborného vzdelávania a prípravy a podporovať uznávanie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.
- V členských štátoch zvyšovať nízku úroveň účasti na vzdelávaní dospelých, ktorá je prekážkou jednak pri hľadaní zamestnania a jednak pri rozvoji schopností ľudí prispôbiť sa rýchlo sa meniacemu pracovnému prostrediu.
- Podporovať vyššiu efektívnosť a rovnosť systémov vzdelávania a odbornej prípravy, predovšetkým tvorbu najkvalitnejších podmienok pre znevýhodnených a kvalitnej predškolskej výchovy.
- Zlepšiť kvalitu vzdelávania a prípravy pedagogických zamestnancov, najmä učiteľov a školiteľov.
- Podporou prierezových projektov rozvíjať väzby medzi vzdelávaním a odbornou prípravou na jednej strane a kultúrou na strane druhej.

Ďalej sa kladie prioritna na tie časti programu, v ktorých sa projekty orientujú na podporu interkultúrneho dialógu a vo všeobecnosti na preskúmanie vzájomného pôsobenia vzdelávania a kultúry v súvislosti s prípravou Európskeho roku interkultúrneho dialógu 2008.

V rámci všetkých programov je potrebné dbať na nasledovné:

- V rámci mobilitných schém a partnerstiev môžu národné authority rozhodnúť o určitých prioritách, ako sú tematické oblasti, cieľové krajiny atď. Tieto priority budú uverejnené buď prostredníctvom špecifických národných výziev alebo prostredníctvom informácií, ktoré poskytujú národné kancelárie.

- Všetky inštitúcie a organizácie, ktoré implementujú mobilitné aktivity, by mali zohľadniť princípy Európskej charty kvality mobility¹¹.
- Všetky multilaterálne projekty by mali obsahovať prehľadný plán šírenia a využívania produktov a výsledkov projektov.
- Pri udeľovaní grantov na siete by mala byť daná priorita tým oblastiam, v ktorých siete momentálne nie sú vytvorené.

KAPITOLA 1 - SEKTOROVÉ PROGRAMY

1. Comenius – školské vzdelávanie

1.1 Mobilita a partnerstvá

Školské partnerstvá

V roku 2007 bude priorita zameraná v prvom rade na dobrú kvalitu žiadostí o predĺženie už existujúcich partnerstiev, ktoré chcú dokončiť spoluprácu. V rámci prihlášok nových školských projektov sa priorita bude klásť na organizácie, ktoré sa ešte nezúčastnili partnerstva.

Tematickou prioritou na rok 2007 je v súvislosti s prípravou Európskeho roku interkultúrneho dialógu 2008 podpora interkultúrneho dialógu a prioritnými budú partnerstvá viažuce sa k tejto téme.

Prioritnými budú prihlášky partnerstiev, ktorých pracovný plán (bez ohľadu na tému projektu) bude obsahovať špecifické opatrenia zamerané na:

- podporu učenia sa jazyka v skorom veku dieťaťa, multilingválne porozumenie a/alebo obsahovo a jazykovo integrované vyučovanie (CLIL);
- uľahčenie účasti na projekte hendikepovaným osobám alebo osobám s inými špeciálnymi potrebami;
- uľahčenie účasti na projekte učiacim sa alebo organizáciám, ktoré sú znevýhodnené zo socio-ekonomických, geografických alebo iných dôvodov;
- Zabezpečenie možnosti rovnakého prístupu dievčat/žien a chlapcov/mužov k projektu;
- Zohľadňovanie potrieb detí cestujúcich a migrujúcich pracovníkov.

Mobilita: Asistenti

Prioritnými budú prihlášky:

- kandidátov, ktorí preukážu jasnú motiváciu stať sa učiteľmi;
- hostiteľských škôl, na ktorých nikdy predtým asistent nepôsoobil.

Pri rovnako kvalitných prihláškach bude dodatočná priorita kladená na kandidátov, ktorí majú záujem o školy, ktorých jazyk je menej používaný a vyučovaný a na hostiteľské školy, ktoré budú žiadať o asistenta, ktorý by učil v menej používanom a vyučovanom jazyku.

Mobilita: Ďalšie vzdelávanie

Prioritou budú žiadatelia:

---

¹ Návrh odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o nadnárodnej mobilite v rámci Spoločenstva na účely vzdelávania a odbornej prípravy: Európska charta kvality mobility, COM (2005) 450 final

- ktorí v predchádzajúcich dvoch rokoch nemali pridelený grant na ďalšie vzdelávanie v rámci programov, ktoré predchádzali Programu celoživotného vzdelávania;
- o vzdelávanie, ktoré je výsledkom projektu alebo siete v rámci Programu celoživotného vzdelávania (alebo jeho predchodcu);
- ktorí si chcú rozvíjať zručnosti dôležité na:
  - implementáciu obsahovo a jazykovo integrovaného vyučovania (CLIL);
  - implementáciu holistických jazykových metód v škole;
  - využívanie pozorovaní na inováciu a zlepšenie vyučovacích postupov;
  - prenos výskumu v triedach do vyučovacích metód a prístupov;
  - implementáciu skupinového vyučovania a iných pracovných metód založených na spolupráci;
  - prípravu na vedúce postavenie v rámci školy;
  - vyučovanie v zmiešaných triedach (z hľadiska schopností, materinského jazyka alebo kultúry).

1.2. Multilaterálne projekty

Priorita sa bude klásť na podporu projektov zameraných na nasledujúce priority:

1.2.1. Priorita 1: Implementácia Akčného plánu na podporu jazykového vzdelávania a jazykovej rôznorodosti²²

V rámci tejto priority by sa projekty mali zamerať najmä na učebné plány a učebné osnovy, kurzy alebo materiály, metodiku a pedagogické postupy a na organizáciu mobility aktivít počas počiatočného a ďalšieho vzdelávania učiteľov, a to v oblastiach ako:

- holistické prístupy k vyučovaniu cudzích jazykov;
- šírenie nástrojov na vyučovanie a učenie sa cudzím jazykom;
- vzdelávanie učiteľov jazykov, vrátane dištančného vzdelávania, v používaní cieľového jazyka;
- obsahovo a jazykovo integrované vyučovanie (CLIL);
- Testovanie jazykových zručností.

1.2.2. Priorita 2: Prínos vzdelávania a odbornej prípravy učiteľov k Lisabonskej stratégii („Vzdelávanie a odborná príprava 2010“³)

V súlade s doteraz vykonanou prácou v rámci pracovného programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“, ktorá sa týka kvality vzdelávania a prípravy učiteľov, budú prioritnými projekty, ktoré napomôžu rozvoju a šíreniu stratégií v nasledovných oblastiach:

1.2.2.a. Kontinuum učiteľského povolania od počiatočného vzdelávania učiteľa po uvedenie do funkcie a ďalší odborný rozvoj

Projekty by sa mali zameriavať najmä na učebné plány a učebné osnovy, kurzy alebo materiály, metodiku a pedagogické postupy, organizáciu mobility aktivít počas počiatočného a ďalšieho vzdelávania určeného pre ďalší odborný rast učiteľov a pedagogických pracovníkov s cieľom prilákať a udržať v tejto profesii najväčšie talenty.

² Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Ekonomickému a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Podpora jazykového vzdelávania a jazykovej rôznorodosti: Akčný plán 2004 – 2006, COM(2003) 449 final z 24. júla 2003.

³ Podrobný pracovný program na doplnenie cieľov systémov vzdelávania a odbornej prípravy v Európe, OJ C 142, 14. 6. 2002, str. 1.

1.2.2.b. Rozvoj partnerských prístupov medzi inštitúciami poskytujúcimi vzdelávanie pre učiteľov a svetom výskumu, obchodu a spoločnosťou vo všeobecnosti

1.2.2.c. Prístupy zamerané na povzbudenie učiteľov pri zdokonaľovaní nových pedagogických metód na zvyšovanie motivácie žiakov

Projekty by sa mali zameriavať najmä na učebné plány a učebné osnovy, kurzy alebo materiály, metodiku a pedagogické postupy, organizáciu mobilityných aktivít počas počiatočného a ďalšieho vzdelávania učiteľov zameraného na zvyšovanie motivácie žiakov, a to najmä socio-ekonomicky znevýhodnených.

1.2.3. Priorita 3: Implementácia Odporúčania o kľúčových spôsobilostiach pre celoživotné vzdelávanie⁴

V rámci tejto priority by sa mali projekty zamerať na:

- výchovu k podnikaniu a k podpore zmyslu pre iniciatívu na všetkých úrovniach a vo všetkých formách (formálneho vzdelávania a neformálneho učenia sa);
- metódy, ktoré by poskytovateľom vzdelávania pomohli podporiť prierezové spôsobilosti študentov, ako sú spoločenské a občianske spôsobilosti, kultúrna citlivosť a prejav, digitálne spôsobilosti, podnikavosť, zmysel pre iniciatívu a zručnosť učiť sa učiť.

1.2.4. Školská politika

V rámci tejto priority by sa mali projekty zamerať na:

- Aktivity/zriadenie fór, cieľom ktorých bude zlepšenie stratégií a opatrení na zníženie počtu žiakov predčasne opúšťajúcich školu a zvýšenie počtu tých, ktorí ukončili stredoškolské vzdelávanie s tým, že osobitný zreteľ sa bude klásť na ciele celoživotného poradenstva od ranného veku žiaka.

1.3. Sieť

Budú sa podporovať siete v nasledovných šiestich oblastiach:

1.3.1. Priorita 1: Účasť rodičov na školskom vzdelávaní

V rámci tejto priority by sa mali siete zamerať na:

- identifikáciu a výmenu skúsenosti z predškolských zariadení;
- zvyšovanie spoločnej účasti rodičov a vzdelávacích inštitúcií ako spoločnej zodpovednosti za vzdelávanie žiakov;
- analýzu kvality a kvantity foriem a metód spolupráce medzi rodičmi a inštitúciami, výmenu skúseností, príklady dobrej praxe, myšlienky a inovačné prínosy a ich prenos ostatným partnerom;
- rozvoj metodológie a príkladov dobrej praxe v súvislosti s potrebou znížovať počty tých, ktorí predčasne opúšťajú školu;
- riešenie problémov s cieľom zlepšiť spoluprácu medzi rodičmi a inštitúciami;
- navrhnutie a testovanie kurikulárnych modulov ďalšieho vzdelávania rodičov a učiteľov v súvislosti s ich spoločnou zodpovednosťou za vzdelávanie;
- vytváranie sietí s ostatnými národnými a medzinárodnými partnermi, a to najmä s partnermi z projektov Comenius a z iných sietí;
- poskytovanie prístupu k pedagogickým poradenským službám, informačným nástrojom a zdrojom, ktoré vyhovujú potrebám rodín.

1.3.2. Priorita 2: Špeciálne vzdelávacie potreby

---

⁴ Návrh Odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových spôsobilostiach pre celoživotné vzdelávanie z 10. 11. 2005, COM(2005)548 final

V rámci tejto priority by sa mali siete zamerať na:

- odovzdávanie vedomostí a šírenie výsledkov dobrej praxe o opatreniach týkajúcich sa špeciálnych potrieb;
- identifikáciu súčasných, vynárajúcich sa a budúcich potrieb, pri ktorých môže byť európska spolupráca v oblasti špeciálnych potrieb prospešná pre školské vzdelávanie;
- preskúmanie učebných a vzdelávacích metód práce s postihnutými žiakmi a/alebo učiteľmi;
- posilnenie spolupráce medzi inštitúciami vzdelávania učiteľov, školami a asociáciami a mimovládnyimi organizáciami, ktoré sa venujú vzdelávaniu ľudí so špeciálnymi potrebami.

1.3.3. **Priorita 3: Občianstvo, kultúra a vzdelávanie vrátane interkultúrneho vzdelávania a potlačania rasizmu a xenofóbie v školskom vzdelávaní**

V rámci tejto priority by sa mali siete zamerať na:

- výmenu príkladov dobrej praxe a vývoj modelov, ktoré pomôžu prisťahovalcom a európskym občanom z rôznych etnických spoločenstiev žiť spoločne v Európe a vzájomne sa ovplyvňovať;
- výmenu príkladov dobrej praxe v oblasti interkultúrneho vzdelávania s cieľom spojiť expertov v rôznych pedagogických prístupoch, ktoré prispievajú k interkultúrnemu porozumeniu a úspešnej participácii v spoločnosti, ktorej rôznorodosť sa neustále zvyšuje;
- výmenu príkladov dobrej praxe a vytváranie modelov na integráciu kultúry do vzdelávania a budovanie synergie medzi svetom kultúry a vzdelávacími systémami;
- výmenu príkladov dobrej praxe/vytváranie nových projektov zameraných na väzby medzi vyučovaním a štúdiom jazykov a získavaním interkultúrnych zručností v školách;
- spoluprácu s ďalšími národnými alebo medzinárodnými sieťami, ktoré sú zamerané na interkultúrne vzdelávanie, a s interkultúrnymi dokumentačnými centrami;
- tvorbu nových projektov v oblasti interkultúrneho vzdelávania v rámci počiatočného a ďalšieho vzdelávania učiteľov;
- posilňovanie vzájomného porozumenia v školách, na pomoc deťom, ktoré sú obeťami násilia;
- pomoc deťom – príslušníkom národnostných menšín a deťom, ktoré sú obeťami rasizmu a xenofóbie, lepšie vzájomne pôsobiť v rôznom sociálnom prostredí;
- zvýšenie povedomia a diskusiu o historickom pozadí násilia, extrémizmu a xenofóbie, na ich formy a dôsledky, ako základ kreatívneho a inovačného prístupu k problému na európskej úrovni.

1.3.4. **Priorita 4: Zdravotnícka výchova a telesná výchova**

V rámci tejto priority by sa mali siete zamerať na:

- Rozvoj zručností školiteľov a učiteľov, ich postojov a vedomostí zo zdravotníckej výchovy;
- Odovzdávanie vedomostí a šírenie výsledkov dobrej praxe v rámci možností výučby a štúdia športu v školách;
- Identifikáciu súčasných, vynárajúcich sa a budúcich potrieb, pri ktorých môže byť pre žiakov prospešná európska spolupráca vo vzdelávaní prostredníctvom športu;
- Posilňovanie spolupráce medzi inštitúciami zameranými na vzdelávanie učiteľov, školami a inými poskytovateľmi vzdelávania, miestnymi a národnými autoritami a športovými klubmi;
- Preskúmanie možností a stratégií využitia športových priestorov a podujatí na vzdelávacie účely.

1.3.5. **Priorita 5: Väzby so svetom práce**

V rámci tejto priority by sa mali siete zamerať na:

- vytvorenie postupu úspešného prechodu medzi počiatočným a ďalším vzdelávaním a kariérou, ktorý musí mať vypracovanú jasnú koncepciu poradenstva;
- hodnotenie a šírenie výsledkov projektov COMENIUS, iných európskych opatrení a aktivít v oblasti „školy a sveta práce“;
- celkovú výmenu skúseností a vytváranie sietí osôb zainteresovaných vo vzdelávaní, expertov a inštitúcií s cieľom maximalizovať príspevok škôl pri znížení nezamestnanosti mládeže;
- rozvoj zmyslu pre iniciatívu a podnikanie.

1.3.6. **Priorita 6: Prírodné vedy**

V rámci tejto priority by sa mali siete zamerať na:

- zatriaktívnenie prírodných vied pre žiakov na druhom stupni vzdelávania a na poskytnutie poradenstva o budúcom vysokoškolskom štúdiu prírodných vied alebo o budúcej kariére;
- cieľ znižovať rodovú nerovnováhu v štúdiu prírodných vied.

1.4. **Sprievodné aktivity**

Sprievodné aktivity budú podporovať komunikačné a valorizačné aktivity, ako aj tematický monitoring projektov v programe Comenius.

2. **Erasmus – vysokoškolské vzdelávanie**

Univerzitná charta Erasmus stanovuje základné princípy aktivít Erasmus, ktoré musí každá vysokoškolská inštitúcia rešpektovať. Vysokoškolská inštitúcia, ktorá sa chce zapojiť do programu Erasmus, musí získať chartu. Výnimkou sú prípady, keď chce byť inštitúcia iba partnerom v multilaterálnych projektoch, sieťach alebo projektoch sprievodných aktivít. Sprostredkovateľské inštitúcie, ktoré nie sú inštitúciami poskytujúcimi vysokoškolské vzdelávanie, ale sú späté so študentskými sťažami, nemusia na účasť v programe Erasmus získať chartu.

Na začiatku Programu celoživotného vzdelávania musia všetky vysokoškolské inštitúcie požiadať Európsku komisiu o chartu. Prihlášky zaslané inštitúciami, ktoré získali chartu v rámci programu Socrates, prejdú zjednodušenou obnovovacou procedúrou.

2.1. **Mobilita**

Mobilita študentov, vrátane študentských stáží v podnikoch, a mobilita učiteľov a ďalších pracovníkov vo vysokoškolskom vzdelávaní

Študentská a učiteľská mobilita zohráva pri vytváraní európskej oblasti vysokoškolského vzdelávania kľúčovú úlohu. Aby sa dosiahol cieľ 3 milióny študentov Erasmus do roku 2012, sú inštitúcie participujúce na programe Erasmus vyzvané na ďalšie podnietenie mobility.

Vysokoškolské inštitúcie majú zabezpečiť vysokú kvalitu organizovaných študentských a učiteľských mobilit tak, ako je to uvedené v Univerzitnej charte Erasmus a v Európskej charte kvality mobility⁵. V študentských stážach budú vysokoškolské inštitúcie a ostatné organizácie

---

⁵ Návrh Odporúčania Európskeho parlamentu a Rady z 23. septembra 2005 o nadnárodnej mobilite v rámci Spoločenstva na účely vzdelávania a odbernej prípravy: Európska charta kvality mobility (COM(2005) 450 final

spravujúce granty venovať osobitnú pozornosť tútoringu a dohľadu nad študentom počas jeho pobytu v zahraničí. Koordinátori Erasmus by mali venovať pozornosť jazykovému vzdelávaniu. Každý študent Erasmus by mal absolvovať primeranú lingvistickú prípravu v jazyku hostiteľskej krajiny, či už prostredníctvom on-line metód alebo počas pobytu v zahraničí.

Intenzívne programy Erasmus (IP)

Podporené budú projekty, ktoré:

- reagujú na nové potreby a výzvy vychádzajúce z európskej úrovne;
- predstavujú silný multidisciplinárny prístup;
- sú súčasťou integrovaných programov štúdia vedúceho k uznávaniu dvojitych alebo spoločných diplomov.

2.2. Multilaterálne projekty

2.2.1. Projekty na rozvoj kurikúl (CD)

Priorita sa bude klásť na projekty zamerané na:

- tvorbu alebo testovanie integrovaných programov zahŕňajúcich celý študijný cyklus (bakalárske, magisterské a doktorandské štúdium) a vedúcich k uznávaniu dvojitych alebo spoločných diplomov;
- implementáciu integrovaného programu v partnerských inštitúciách v akademickom roku nasledujúcom po skončení projektov (zápis prvých študentov);
- tvorbu kurikúl, ktoré v európskej spoločnosti aktívne podporia mnohojazyčnosť, jazykovú rôznorodosť, interkultúrnosť;
- tvorbu kurikúl ďalšieho vzdelávania, zohľadňujúcich potrebu aktualizácie vedomostí získaných v minulosti počas vysokoškolského alebo postgraduálneho štúdia.

2.2.2. Projekty zamerané na spoluprácu medzi vysokoškolským vzdelávaním a podnikmi

Priorita sa bude klásť na projekty zamerané na:

- rozvoj stratégií spolupráce medzi vysokoškolským vzdelávaním a podnikmi, ktorá musí zahŕňať jasnú koncepciu poradenstva;
- začlenenie podnikateľstva do kurikúl pre študentov a rozvoj tejto zručnosti u učiteľov/výskumníkov;
- zapojenie malých a stredných podnikov, ako aj stavovských organizácií, obchodných komôr, sociálnych partnerov a miestnych/regiónálnych organizácií;
- prenos inovácií z odborného vzdelávania a prípravy (OVP) na akademickú oblasť vysokoškolského vzdelávania (VV) a naopak;
- stimuláciu spolupráce medzi regiónmi a ekonomickými sektormi s krátkou históriou cezhraničných kontaktov;
- posilňovanie ekonomického rozvoja a sociálnej súdržnosti.

2.2.3. Projekty podporujúce program modernizácie univerzít

Priorita sa bude klásť na projekty, ktoré pomôžu univerzitám:

- rozvíjať stratégie na modernizáciu kurikúl, ktoré budú viac reagovať na potreby trhu práce, občanov a spoločnosti vo všeobecnosti;

- rozvíjať stratégie celoživotného vzdelávania (spájanie vysokoškolského vzdelávania s odborným vzdelávaním a prípravou a certifikácia) a umožnia im stať sa „centrami ďalšieho vzdelávania“ alebo „centrami otvoreného vzdelávania“ v regióne;
- rozvíjať proaktívne stratégie financovania, prispôbovať rôznorodosť ich inštitucionálnych profilov množstvu finančných zdrojov;
- rozvíjať vnútorné riadiace systémy založené na vlastných strategických prioritách. Strategické priority by mali zahŕňať partnerstvo s ostatnými inštitúciami a svetom podnikania;
- zvyšovať kvalitu činnosti, prispievať k zodpovednosti a zvyšovať ich atraktivitu.

2.2.4. Projekty virtuálnych vysokých škôl

Priorita sa bude klásť na projekty zamerané na:

- šírenie riešení umožňujúcich zriadiť na európskej úrovni virtuálne vysoké školy a v kontexte stratégie celoživotného vzdelávania vytvoriť komunitu činiteľov decíznej sféry a podporovať program modernizácie univerzít;
- tvorbu alebo overenie integrovaných programov, zahŕňajúcich celý študijný cyklus (bakalárske, magisterské a doktorandské štúdium) a vedúcich k uznávaniu dvojitého alebo spoločného diplomu, integrujúcich virtuálnu mobilitu študentov alebo akademických pracovníkov do systémov vzdelávania a odbornej prípravy pomocou celkovej stratégie vysokoškolských inštitúcií, ktorá je založená na efektívnej integrácii IKT;
- systematické preskúmanie existujúcich skúseností alebo projektov virtuálnej mobility, vrátane jej využitia na odovzdávanie a prenos know-how s cieľom podporiť realizáciu stratégií na európskej úrovni;
- poskytovanie otvorených zdrojov vzdelávania on-line, aby bolo zabezpečené spoločné využívanie obsahu organizačných, technických a kvalitatívnych výsledkov a ich ľahká dostupnosť na európskej úrovni;
- testovanie inovačných e-learningových koncepcií.

2.3. Tematické siete

Priorita sa bude klásť na siete, ktoré:

- sa zameriavajú na otázky prístupu k vysokoškolskému vzdelávaniu;
- sa venujú „znalostnému trojuholníku“ pozostávajúcemu zo vzdelávania, výskumu a inovácií;
- sa venujú otázkam riadenia a diverzifikácie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania⁶;
- spájajú všeobecné vysokoškolské vzdelávanie, vyššie odborné vzdelávanie a odbornú prípravu so svetom práce;
- mapujú a aktualizujú najmodernejšie poznatky a hľadajú spôsoby väčšej podpory európskej spolupráce;
- definujú a aktualizujú všeobecné a špecifické zručnosti využívajú rovnakú metódu ako pilotný projekt „Zvyšovanie výkonu vzdelávacích štruktúr v Európe“⁷;
- v určitých oblastiach rozvíjajú štandardy zabezpečenia kvality, zohľadňujúc pritom odporúčania kvality a pravidlá prijaté v Bergene v máji 2005 (Bolonský proces);

⁶ Pozri Oznámenie Komisie *Uskutočňovanie programu modernizácie univerzít* (máj 2006)

⁷ www.relint.deusto.es/TuningProject/index.htm; www.let.rug.nl/TuningProject/index.htm.

- sa venujú oblastiam, ktoré doposiaľ neboli v projektoch zastúpené v rámci odborov ako ekonómia, literatúra, filozofia, matematika a kultúrna dimenzia vzdelávania;
- zostavením zoznamu miznúcich učebných metód a koncepcií mapujú a kontrolujú „zriedkavé vedomosti“ v rôznych disciplínach alebo v prierezovom predmete.

2.4. Sprievodné aktivity

Sprievodné aktivity budú podporovať komunikačné a valorizačné aktivity, ako aj tematický monitoring projektov v programe Erasmus.

3. Leonardo da Vinci

Osobitnú pozornosť treba v programe Leonardo da Vinci venovať napomáhaniu participácie malých organizácií, najmä malých a stredných podnikov.

Odborne orientované jazykové vzdelávanie (VOLL) a obsahovo a jazykovo integrované vyučovanie (CLIL) sú prierezovou prioritou všetkých projektov Leonardo.

3.1. Mobilita

V programe budú podporené nasledovné typy mobilit:

- odborné vzdelávanie a príprava v zahraničí alebo praktické stáže v podnikoch.

Podpora bude určená pre projekty organizujúce praktické stáže pre:

- žiakov v počiatočnej odbornej príprave (cieľová skupina „IVT“);
- ľudí na trhu práce, vrátane absolventov (cieľová skupina „PLM“).

- mobilita odborníkov v odbornom vzdelávaní a príprave.

Podporu získajú projekty organizujúce výmenu skúseností a ďalší odborný rast osôb zodpovedných za odborné vzdelávanie a prípravu na profesionálnej úrovni (cieľová skupina „VETPRO“), akými sú školitelia, majstri odborného výcviku, učitelia, profesijní poradcovia, mentori v podnikoch, ako aj osoby zodpovedné za inštitúcie, v ktorých prebieha odborná príprava, za plánovanie odbornej prípravy, kariérové poradenstvo atď.

V rámci všetkých typov mobilit získajú podporu projekty zaručujúce kvalitu mobility. V prípade potreby sa musia projekty venovať nasledovným prvkom:

- jazykovej a kultúrnej príprave;
- cieľom, obsahu a dĺžke pobytu v zahraničí;
- pedagogickej organizácii, tutoringingu a mentoringu;
- uznávaniu získaných zručností.

Okrem toho všetci účastníci mobility na vyžiadanie získajú dokument „Mobilitný Europass“⁸. V rámci programu budú dokument „Mobilitný Europass“ vydávať relevantné implementujúce organizácie, ktoré budú postupovať podľa princípov a kritérií stanovených v rozhodnutí⁹.

3.2. Multilaterálne projekty prenosu a tvorby inovácií

„Prenos“ inovatívnych projektov znamená identifikáciu jedného (alebo viacerých) inovatívneho riešenia(i) a jeho (alebo ich) prispôbenie na implementáciu v niektorých cieľových krajinách,

⁸ Rozhodnutie č. 2241/2004/EC Európskeho parlamentu a Rady z 15. decembra 2004 o jednotnom rámci Spoločenstva pre transparentnosť kvalifikácií a schopností (Europass), OJ L 390, 31. 12. 2004, str. 6.

⁹ Rozhodnutie č. 241/2004/EC Európskeho parlamentu a Rady z 15. decembra 2004 o jednotnom rámci Spoločenstva pre transparentnosť kvalifikácií a schopností (Europass), OJ L 390, 31. 12. 2004, str. 6

kým „tvorba“ inovatívnych projektov znamená vývoj celkom nového riešenia, ktoré umožní niekoľkým krajinám vysporiadať sa s problémom, ktorému sa doposiaľ nevenovali.

3.2.1. *Priorita 1: Kvalita systémov odborného vzdelávania a prípravy*

Spoločný rámec zabezpečenia kvality (CQAF) je referenčným systémom, ktorého cieľom je pomôcť členským štátom a účastníckym krajinám na základe spoločných princípov a kritérií rozvíjať, zlepšovať, monitorovať a hodnotiť systémy vzdelávania a odbornej prípravy. V jednotlivých krajinách umožňuje väčšiu transparentnosť a konzistentnosť zabezpečenia kvality, a tým zvyšuje vzájomnú dôveru v systémy odborného vzdelávania a prípravy.

V rámci tejto priority by sa projekty prenosu a rozvoja inovácií mali zamerať najmä na:

- rozvoj a testovanie procedúr zabezpečenia kvality v počiatočnej odbornej príprave a v ďalšom odbornom vzdelávaní a príprave;
- vývoj indikátorov kvality na hodnotenie ponúk odbornej prípravy;
- rozvoj partnerstva a spolupráce medzi hlavnými aktérmi odborného vzdelávania a prípravy – inštitúciami formálnej odbornej prípravy, sociálnymi partnermi, obchodom a priemyslom, samosprávami a regiónmi atď. – a to najmä vo vzťahu k skorej identifikácii potrebných zručností, požiadaviek odborného vzdelávania a prípravy a potrieb hendikepovaných žiakov.

3.2.2. *Priorita 2: Učiteľia a školitelia v odbornom vzdelávaní a príprave*

V rámci tejto priority by sa projekty prenosu a rozvoja inovácií mali zamerať najmä na:

- identifikáciu spoločných kritérií kvality pre kvalifikácie a odborný rast učiteľov a školiteľov odborného vzdelávania a prípravy v rôznom vzdelávacom prostredí s osobitným ohľadom na tútorov v učňovskom systéme;
- definovanie a posúdenie spoločných základných kritérií a metód identifikácie vzdelávacích potrieb učiteľov a školiteľov odborného vzdelávania a prípravy;
- identifikáciu a/alebo vypracovanie špecifických opatrení, postupov alebo nástrojov na úrovni poskytovateľa vzdelávania s cieľom podporiť ďalšiu adaptáciu učebných plánov a učebných osnov pre učiteľov a školiteľov odborného vzdelávania a prípravy, a to so zreteľom na nové úlohy a pracovné požiadavky firiem a/alebo odborných škôl, ako aj so zreteľom rozvoj zmyslu pre iniciatívu a podnikanie;
- identifikáciu nových zručností a schopností učiteľov, školiteľov a ostatných osôb zainteresovaných v odbornom vzdelávaní a výchove, ktoré sú v kontexte celoživotného vzdelávania dôležité (t.j. poradenstvo a metodiky založené na učení sa prostredníctvom práce a obsahovo a jazykovo integrovanom vyučovaní – CLIL);
- identifikáciu a preskúmanie nových foriem spolupráce a výmen medzi učiteľmi odborného vzdelávania a prípravy v školách a školiteľmi odborného vzdelávania a prípravy v podnikoch a/alebo organizáciami, ktoré poskytujú odbornú prípravu;
- tvorbu inovatívnych vzdelávacích ponúk pre učiteľov a školiteľov odborného vzdelávania a prípravy, pričom treba brať do úvahy ich špecifické a metodologické potreby, ako napríklad multilingválny rozsah a/alebo obsahovo a jazykovo integrované vyučovanie – CLIL).

3.2.3. *Priorita 3: Inovatívny e-learningový obsah*

V rámci tejto priority by sa projekty prenosu a rozvoja inovácií mali zamerať najmä na:

- vzdelávanie podporované IKT, kombináciu vzdelávania založeného na IKT s inými spôsobmi vzdelávania, ako sú skupinové vzdelávanie, vzdelávanie v rodinách alebo tutoring a nadnárodné cykly virtuálneho štúdia;

- vhodné učebné materiály na zlepšovanie zručností pracovníkov, vrátane tých, ktoré sú určené pre nižšie kvalifikovaných pracovníkov;
- vývoj e-learningových nástrojov na výučbu kvality manažmentu v odbornom vzdelávaní a príprave.

3.2.4. *Priorita 4: Európsky systém prenosu kreditov v odbornom vzdelávaní a príprave (ECVET)*

Cieľom rozvoja európskeho systému prenosu kreditov v odbornom vzdelávaní a príprave je podporiť transparentnosť a porovnateľnosť kvalifikácií, prenos, validáciu a uznávanie výsledkov vzdelávania, ktoré jednotlivci dosiahli v rôznom vzdelávacom prostredí (formálne, neformálne a informálne), v rôznych krajinách a na rôznych úrovniach.

V rámci tejto priority by projekty prenosu a tvorby inovácií mali vziať do úvahy najnovší vývoj v európskom a/alebo národných kvalifikačných rámcoch a mali by sa zamerať najmä na:

- aplikáciu systému prenosu kreditov založeného na princípoch a pravidlách ECVET a vývoj nových prístupov k prenosu kreditov v odbornom vzdelávaní a príprave;
- vývoj a aplikáciu procesov hodnotenia, validácie, prenosu a uznávania výsledkov vzdelávania pre kvalifikácie v odbornom vzdelávaní a príprave, spojených s efektívnou implementáciou systému prenosu kreditov so zreteľom na strednodobú ambíciu vyvinúť do roku 2010 kompaktný európsky rámec kreditov založený na princípoch a nástrojoch ECVETu.

3.2.5. *Priorita 5: Validácia neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa*

V rámci tejto priority by sa projekty prenosu a rozvoja inovácií mali zamerať a vziať do úvahy najnovší vývoj v európskom a/alebo národných kvalifikačných rámcoch:

- výmenu skúseností a príkladov dobrej praxe zameraných na identifikáciu, hodnotenie a uznávanie informálneho učenia sa a neformálneho vzdelávania. Osobitnú pozornosť treba venovať vývoju komplexných európskych riešení, napríklad v sektorovom kontexte;
- prípravu vysoko kvalitných, cenovo efektívnych validačných metodík, ktoré sa budú používať na európskej, národnej a sektorovej úrovni. Existujúce skúsenosti by mali byť použité na prípravu riešení, ktoré môžu byť všeobecne rozširované;
- tvorbu a zlepšovanie štandardov validácie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa. Priorita sa bude klásť na zvýšenie kvality a dôveryhodnosti štandardov kvalifikácií a spôsobilostí;
- zlepšenie poradenstva na validáciu neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.

3.3. Siete

Ide o rovnaké priority, aké sú uvedené pri multilaterálnych projektoch prenosu a tvorby inovácií.

3.4. Sprievodné aktivity

Sprievodné aktivity budú podporovať komunikačné a valorizačné aktivity, ako aj tematický monitoring projektov v programe Leonardo da Vinci.

4. Grundtvig – vzdelávanie dospelých a iné formy vzdelávania

4.1. Mobilita a partnerstvá

Učiace partnerstvá/partnerstvá učenia

V roku 2007 bude v prvom rade prioritou dobrá kvalita žiadostí o predĺženie už existujúcich partnerstiev, ktoré chcú dokončiť vzájomnú spoluprácu. V rámci prihlášok nových partnerstiev sa prioritou bude klásť na organizácie, ktoré sa ešte partnerstva nezúčastnili.

Tematickou prioritou pre partnerstvá na rok 2007 bude výskum kultúry a vzdelávania, najmä podpora interkultúrneho dialógu v súvislosti s prípravou Európskeho roku interkultúrneho dialógu 2008.

Prioritnými budú prihlášky partnerstiev, ktorých pracovný plán (bez ohľadu na tému projektu) bude obsahovať špecifické opatrenia zamerané na:

- aktívnu účasť dospelých vo vzdelávaní prostredníctvom projektov (plánovanie, implementácia a hodnotenie);
- uľahčenie účasti na projekte pre hendikepované osoby alebo osoby s inými špeciálnymi potrebami;
- uľahčenie účasti na projekte učiacim sa alebo organizáciám, ktorí sú znevýhodnení zo socio-ekonomických, geografických alebo iných dôvodov;
- zabezpečenie možnosti rovnakého prístupu žien a mužov k projektu.

Mobilita: Granty na ďalšie vzdelávanie pedagogických pracovníkov

Prednosť dostanú žiadatelia:

- ktorým v predchádzajúcich dvoch rokoch nebol udelený grant na ďalšie vzdelávanie v rámci programov, ktoré predchádzali Programu celoživotného vzdelávania;
- o vzdelávanie, ktoré je výsledkom projektu alebo siete v rámci Programu celoživotného vzdelávania (alebo jeho predchodcu).

4.2. Multilaterálne projekty

Podporené budú projekty, ktoré jasne preukážu potenciál **vytvárať inovácie** a/alebo **šíriť inovácie a príklady dobrej praxe** v rôznych častiach Európy.

Na účely tejto výzvy na podávanie návrhov projektov bude prioritou podpora projektov v siedmich oblastiach, ktoré súvisia s nasledovnými tematickými prioritami.

4.2.1. *Priorita 1: Integrácia spoločného rámca o kľúčových spôsobilostiach pre celoživotné vzdelávanie¹⁰ vo vzdelávaní dospelých*

V rámci tejto priority by sa mali projekty zamerať na:

- rozširovanie prístupu k základným zručnostiam, ako sú gramotnosť, matematická spôsobilosť, základná spôsobilosť v prírodných vedách a technológii a digitálna spôsobilosť;
- pomoc pri rozvoji prierezových spôsobilostí učiacich sa, ako sú sociálne, občianske, kultúrne a interkultúrne spôsobilosti a podnikanie, aby sa mohli prispôsobiť meniacej sa spoločnosti a požiadavkám trhu práce;
- zlepšovanie validácie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa vo formách vzdelávania dospelých. Osobitnú pozornosť treba venovať hodnoteniu, ako môžu byť -

---

¹⁰ Návrh Odporúčania Európskeho parlamentu a Rady o kľúčových spôsobilostiach pre celoživotné vzdelávanie z 10. 11. 2005, COM(2005)548 final.

vzhľadom na špecifické potreby dospelých - použité vo vzdelávaní dospelých existujúce rámce a princípy;

- fakt, že treba vziať do úvahy rôzne potreby dospelých učiacich sa.

4.2.2. Priorita 2: Zabezpečenie kvality vo vzdelávaní dospelých

V rámci tejto priority by sa mali projekty zamerať na:

- identifikáciu spoločných kritérií kvality pre kvalifikácie učiteľov, tútorov a ostatných osôb zainteresovaných vo vzdelávaní dospelých, vrátane počiatočného a ďalšieho vzdelávania;
- definovanie spoločných kritérií a metód identifikácie vzdelávacích potrieb učiteľov, školiteľov a ostatných zamestnancov;
- rozvoj inovatívnych vzdelávacích ponúk (napr. vzdelávacie kurzy Grundtvig) pre učiteľov a školiteľov a ďalšie osoby vo vzdelávaní dospelých, pričom treba brať do úvahy ich špecifické potreby a zamerať sa jednak na manažment, poradenstvo a technické schopnosti a jednak na učiteľské zručnosti;
- identifikáciu a/alebo tvorbu modelov a postupov na zabezpečenie kvality služieb a inštitúcií, napr. používanie indikátorov kvality, sebahodnotiace metódy, mechanizmy akreditácie poskytovateľov vzdelávania alebo rámce zaisťovania kvality, vrátane overovania toho, ako môže byť Spoločný európsky rámec zabezpečenia kvality v odbornej príprave použitý vo vzdelávaní dospelých.

4.2.3. Priorita 3: Vzdelávanie v neskoršom veku; Medzigeneračné vzdelávanie

V rámci tejto priority by sa mali projekty zamerať na:

- prenos vedomostí, metód a príkladov dobrej praxe vo vzdelávaní starších občanov;
- identifikáciu študijných potrieb starších občanov a rozvoj stratégií zameraných na riešenie ich potrieb (napríklad zveladením priestorov na štúdium v miestnych komunitných centrách alebo knižniciach);
- to, aby starší občania získali prostriedky a zručnosti, ktoré potrebujú na adaptáciu a udržateľnosť v zamestnaní, pričom osobitný dôraz sa kladie na zručnosti v IKT;
- tvorbu stratégií a metód pre učiteľov, školiteľov a ďalších osôb zaoberajúcich sa vzdelávaním dospelých, ktorí pracujú so staršími občanmi;
- identifikáciu efektívnych modelov, ako využívať potenciál starších občanov pri vzdelávaní ostatných ľudí (napríklad zbierať a ďalej šíriť príklady dobrej praxe, v ktorých penzionovaní ľudia zostávajú aktívni ako pedagógovia vo vzdelávaní dospelých).

4.2.4. Priorita 4: Skúmanie kultúry a vzdelávania, podpora interkulturalizmu a podpora včlenenia prisťahovalcov do spoločnosti

V rámci tejto priority by sa mali projekty zamerať na:

- prenos vedomostí, metód a príkladov dobrej praxe o interkultúrnom vzdelávaní;
- identifikáciu vzdelávacích potrieb prisťahovalcov a vytváranie stratégií na riešenie ich potrieb;
- identifikáciu a šírenie mechanizmov hodnotenia schopností a uznávania formálneho, neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa imigrantov;
- rozvoj možností vzdelávania dospelých prisťahovalcov vo vzťahu k jazykovej, sociálnej a kultúrnej integrácii;
- tvorbu vhodných stratégií a efektívnych učebných metód pre učiteľov, školiteľov a ďalšie osoby vo vzdelávaní dospelých, ktoré pracujú s prisťahovalcami.

4.2.5. Priorita 5: Zdravotnícka výchova a spotrebiteľská výchova

V rámci priority „zdravotnícka výchova“ by sa mali projekty zamerať na:

- základné zručnosti na pochopenie informácií, ktoré sú uvedené na potravinách prostredníctvom etikiet, reklamy, ceny a iných spôsobov;
- základné pochopenie spôsobu, ako sú správy o zdravom životnom štýle vnímané v rôznych skupinách spoločnosti a ako ich adresovať tým najohrozenejším a najmenej vzdelaným.

V rámci priority „spotrebiteľská výchova“ by sa mali projekty zamerať na:

- podporu európskej spolupráce medzi organizáciami poskytujúcimi spotrebiteľskú výchovu, hlavne vo vidieckych a znevýhodnených oblastiach;
- zlepšenie vzdelávania učiteľov, ktorí sa venujú vzdelávaniu dospelých spotrebiteľov, a to hlavne vo vidieckych a znevýhodnených oblastiach;
- podporu rozvoja existujúcich vysokokvalitných produktov vo vzdelávaní dospelých spotrebiteľov a šírenie ich potenciálu v niektorých európskych krajinách;
- ďalšiu diskusiu o vzdelávaní dospelých spotrebiteľov a prispievať k šíreniu príkladov dobrej praxe.

4.2.6. Priorita 6: Vzdelávanie dospelých určené pre marginalizovaných a znevýhodnených občanov, vrátane väzňov a bývalých zločincov

V rámci tejto priority by sa mali projekty zamerať na:

- tvorbu alternatívnych vzdelávacích metód, prístupov a nástrojov, ktoré by posilňovali opätovné zapojenie marginalizovaných a znevýhodnených občanov do spoločnosti a na trh práce;
- testovanie národných systémov a šírenie príkladov dobrej praxe, ktoré sa týkajú uľahčovania vzdelávacieho procesu a sociálnej inklúzie marginalizovaných občanov;
- uľahčenie premeny vzdelávacej praxe vo väzniciach z tradičného vzdelávania na flexibilné vzdelávanie zohľadňujúce potreby jednotlivca;
- rozvoj inovatívnych preventívnych stratégií, ktoré pomôžu znížiť počty recidivistov;
- zvyšovanie kvality vzdelávania vo väzniciach prostredníctvom vytvárania špecializovaných vzdelávacích kurzov pre učiteľov pôsobiacich vo väzniciach;
- zlepšovanie kvality väzenského vzdelávania prostredníctvom využívania IKT.

4.2.7. Priorita 7: Výchova k rodičovstvu a rodinná výchova

V rámci tejto priority by sa mali projekty zamerať na:

- rozvoj stratégií rodinnej výchovy ako nástrojov integrácie celoživotného vzdelávania dospelých s hendikepom vo vzdelávaní;
- zvyšovanie kvality pedagógov a/alebo školiteľov dospelých/rodičov.

4.3. Sieť

4.3.1. Priorita 1: Jazykové vzdelávanie vo vzdelávaní dospelých

V rámci tejto priority by sa mali siete zamerať na:

- odovzdávanie vedomostí a šírenie výsledkov dobrej praxe o možnostiach jazykového vzdelávania dospelých;
- identifikáciu súčasných, vynárajúcich sa a budúcich potrieb, pri ktorých môže byť európska spolupráca v oblasti jazykového vzdelávania dospelých prospešná pre osoby vo formálnom, neformálnom a informálnom vzdelávaní;
- zhodnotenie celkového významu jazykovej výučby a štúdia v rámci formálneho a neformálneho vzdelávania dospelých v rôznych krajinách Európy;

- identifikáciu závažných problémov alebo rozporov v jazykovom vzdelávaní dospelých, a to najmä tam, kde sú súčasné podmienky nedostatočné;
- rozvoj a šírenie schém vzdelávania ľudí, ktorí učia dospelých jazyky.

4.3.2. *Priorita 2: Možnosti vzdelávania postihnutých dospelých*

V rámci tejto priority by sa mali siete zamerať na:

- odovzdávanie vedomostí a šírenie výsledkov dobrej praxe o možnostiach vzdelávania postihnutých dospelých, ktoré sú vytvárané na miestnej, národnej alebo európskej úrovni;
- identifikáciu súčasných, vynárajúcich sa a budúcich potrieb, pri ktorých môže byť európska spolupráca v oblasti vzdelávania postihnutých prospešná pre osoby vo formálnom, neformálnom a informálnom vzdelávaní;
- overenie vzdelávacích a učebných metód pri práci s postihnutými učiacimi sa;
- posilnenie spolupráce medzi poskytovateľmi vzdelávania dospelých a asociáciami a mimovládnyimi organizáciami pracujúcimi s touto cieľovou skupinou.

4.3.3. *Priorita 3: Možnosti vzdelávania dospelých prisťahovalcov*

V rámci tejto priority by sa mali siete zamerať na:

- odovzdávanie vedomostí a šírenie výsledkov dobrej praxe o možnostiach vzdelávania dospelých prisťahovalcov;
- identifikáciu súčasných, vynárajúcich sa a budúcich potrieb, pri ktorých môže byť európska spolupráca v oblasti vzdelávania dospelých prisťahovalcov prospešná pre učiacich sa;
- skúmanie toho, ako môže vzdelávanie dospelých prispieť k boju proti rasizmu a xenofóbii;
- posilnenie spolupráce medzi poskytovateľmi vzdelávania dospelých a miestnymi a národnými autoritami, ktoré sú spojené s integráciou prisťahovalcov.

Okrem týchto troch priorít posúdi Komisia na základe činnosti príslušných sietí žiadosti o spolufinancovanie nových pracovných programov sietí Grundtvig, ktoré boli finančne podporené predchodcom Programu celoživotného vzdelávania, ale ktorých zmluva o pridelení grantu skončila v roku 2005 alebo 2006 alebo skončí v roku 2007.

Komisia tiež posúdi žiadosti z partnerstiev, ktoré v roku 2004 alebo 2005 dostali od predchodcu Programu celoživotného vzdelávania spolufinancovanie na tematický seminár Grundtvig a chcú vytvoriť sieť.

4.4. Sprievodné aktivity

Sprievodné aktivity budú podporovať komunikačné a valorizačné aktivity, ako aj tematický monitoring projektov v programe Grundtvig.

KAPITOLA 2 - PRIEREZOVÝ PROGRAM

1. Kľúčová aktivita 1: SPOLUPRÁCA A INOVÁCIE V OBLASTI POLITIKY CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA

1.1 Mobilita (študijné návštevy)

Program študijných návštev sa bude riadiť prioritami politiky vzdelávania a odbornej prípravy, vrátane tých priorít, ktoré si určia členské štáty. Osobitná pozornosť sa však bude venovať prepájaniu týchto tém s cieľmi pracovného programu 2010.

1.2 Rozvoj štatistiky a indikátorov; štúdie a komparatívny výskum; podpora rozvoja politiky vzdelávania

Projekty na tému komparatívneho výskumu vo vzdelávaní a odbornej príprave na podporu Lisabonského procesu a vytvorenie európskeho priestoru celoživotného vzdelávania.

Téma 1: Podpora excelentnosti, efektívnosti a rovnosti vo vysokoškolskom vzdelávaní: dostupnosť pre študentov a platnosť.

Téma 2: Ďalší rozvoj podmienok vzdelávania dospelých: identifikácia, hodnotenie a podpora kvality v organizovaní, manažmente a financovaní vzdelávania dospelých.

Téma 3: Určenie slabých stránok predškolského a povinného vzdelávania, ktoré sa týkajú získania kľúčových zručností.

Téma 4: Zvyšovanie atraktívnosti a kvality odborného vzdelávania a prípravy; riadenie systémov odborného vzdelávania a prípravy a zlepšovanie chápania väzieb medzi odborným vzdelávaním a prípravou, vysokoškolským vzdelávaním a pracovným životom.

Potenciálnymi príjemcami budú organizácie, inštitúcie a siete výskumníkov, ktoré majú kvalifikáciu a skúsenosti potrebné na uskutočnenie navrhovaných akcií.

2. Kľúčová aktivita 2: JAZYKY

Podpora jazykového vzdelávania a jazykovej rôznorodosti je jedným z cieľov programu ako celku, no predovšetkým je cieľom jednotlivých programov Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci a Grundtvig. „Jazyková“ kľúčová aktivita dopĺňa tieto programy prostredníctvom určenia jazykových vzdelávacích požiadaviek v dvoch alebo viacerých sektoroch.

2.1 Multilaterálne projekty

Prioritnými budú:

- projekty, ktoré pripravujú materiály na zvýšenie povedomia o učení jazykov a materiály o jazykovom vzdelávaní žiakov v základných školách a predškolských zariadeniach, a to najmä o menej používaných a vyučovaných jazykoch;
- projekty zamerané na osvojenie si jazykových zručností s cieľom zlepšiť interkultúrne porozumenie a v globálnom kontexte urobiť Európu

- konkurencieschopnejšou a atraktívnejšou (napr. čínština, hindčina, arabčina, ruština, japončina a kórejščina);
- projekty, ktoré vytvárajú a/alebo zlepšujú metodiky motivácie ľudí učiacich sa jazyk a zvyšujú ich spôsobilosť pre jazykové vzdelávanie;
  - projekty podporujúce multilingválne chápanie;
  - projekty podporujúce jazykovú rôznorodosť¹¹.

2.2 Siete

Priorita sa bude klásť na európske siete:

- spájajúce inštitúcie, ktoré na národnej alebo regionálnej úrovni podporujú jazykové vzdelávanie a jazykovú rôznorodosť (napríklad „domy jazykov“);
- spájajúce univerzity, ktoré zriadi katedry multilingvalizmu a interkulturalizmu;
- dobrej praxe, ktoré slúžia ako motivácia k jazykovému vzdelávaniu;
- asociácií učiteľov jazykov so silnou väzbou na národné asociácie;
- podpory a používania zručností umožňujúcich multilingválne chápanie;
- podpory a šírenia včasného jazykového vzdelávania.

2.3 Sprievodné aktivity

Sprievodné aktivity budú podporovať komunikačné a valorizačné aktivity, ako aj tematický monitoring projektov kľúčovej aktivity „Jazyky“.

3. Kľúčová aktivita 3: IKT

Podpora IKT vo vzdelávaní je jedným z cieľov programu ako celku, no predovšetkým je cieľom jednotlivých programov Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci a Grundtvig. Kľúčová aktivita „IKT“ tieto programy dopĺňa prostredníctvom určenia vzdelávacích a učebných požiadaviek v IKT v dvoch alebo viacerých sektoroch.

Prierezová kľúčová aktivita „IKT“ sa zameriava na potenciál IKT ako katalyzátora spoločenských a vzdelávacích inovácií a zmien. Nejde sa o technológiu, ale o to, ako možno prostredníctvom IKT zlepšiť vzdelávanie (oblasti vzdelávania, ktoré nemožno vyučovať iným spôsobom, napr. simulácie; vzdelávanie založené na objavovaní; prilákanie osôb, ktoré predčasne opustili školu, späť k učeniu; vzdelávanie mimo školského prostredia; pružné celoživotné vzdelávanie zamerané na získanie počítačových zručností atď.).

Pokiaľ možno, projekty by mali stavať na existujúcej práci a výsledkoch výskumu financovaného Spoločenstvom, na vzdelávacích programoch Spoločenstva, na národných a regionálnych iniciatívach a na súkromnom sektore a mali by mať vypracovaný jasný plán šírenia a využitia výsledkov projektu.

3.1 Multilaterálne projekty

Priorita sa bude klásť na projekty zamerané na:

- **Rozvoj a testovanie metodík merania a hodnotenia vplyvu IKT na vzdelávanie**
Takéto metodiky by z hľadiska vyučovacích a učebných modelov a sociálnych a organizačných otázok pomohli identifikovať skutočnú pridanú hodnotu využívania IKT vo vzdelávaní.

---

¹¹ Vrátane regionálnych a menšinových jazykov tam, kde je to primerané

➤ **Navrhnutie, vypracovanie a testovanie nových variantov alebo metód spájania a kombinovania rôznych vzdelávacích spoločenstiev**

Takéto varianty alebo metódy by mali prispieť k rozvoju vzdelávacích spoločenstiev so silnými väzbami medzi školou, domovom, pracoviskom a miestnymi spoločenstvami a mali by byť súčasťou budúcich IKT služieb a infraštruktúry.

3.2 Siete

Priorita sa bude klásť na siete zamerané na:

➤ **Navrhnutie a implementáciu foriem výmeny vedomostí**

Program bude podporovať schémy, ktoré spustili európske siete, asociácie, orgány verejnej správy, verejno-súkromné partnerstvá atď., na podporu vzájomných kontaktov a výmen príkladov dobrej praxe a šírenie aktivít smerom od získavania informácií k ich využívaniu v rámci špecifických vzdelávacích komunít. Tieto schémy by mali aktívne stimulovať vzdelávacie komunity, ktoré využívajú alebo sú ochotné využívať inovatívne vzdelávacie prístupy na to, aby zostali v kontakte, delili sa o skúsenosti, pracovali na spoločných experimentoch, analyzovali svoje potreby a vytvárali vhodné riešenia.

➤ **Budovanie nových partnerstiev medzi zainteresovanými činiteľmi**

IKT je nástrojom na budovanie nových partnerstiev na rôznych úrovniach vzdelávania a odbornej prípravy a medzi generáciami a spôsobmi života, súkromného, verejného či pracovného. Na vzdelávaní sa zúčastňuje zvyšujúci sa počet a rozsah zainteresovaných, ako sú knižnice, univerzity, výskumné centrá a múzeá. Je potrebné analyzovať tieto nové formy partnerstva – kde môžu vláda, akademická sféra, školy, miestna komunita a priemysel zohrávať svoju úlohu. Partnerstvá sú základným nástrojom riadenia vývoja trhu vzdelávania a odbornej prípravy. Vzdelávanie podporované IKT sa nachádza v priesečníku vzdelávania, výskumu a inovácií.

4. Kľúčová aktivita 4: ŠÍRENIE A VYUŽÍVANIE VÝSLEDKOV

Kľúčová aktivita „Šírenie a využívanie výsledkov“ je v tomto programe inovačnou a odráža na politickej úrovni, ako aj medzi odborníkmi, rastúcu potrebu zabezpečiť maximálny vplyv projektov a akcií financovaných z EÚ na podporu revidovanej Lisabonskej agendy a pracovného programu „Vzdelávanie a odborná príprava 2010“. Hlavným cieľom tejto kľúčovej aktivity je pomôcť pri vytváraní rámca pre efektívne využívanie výsledkov projektov na miestnej, sektorovej, regionálnej, národnej a európskej úrovni. Akcie, ktoré sú finančne podporované v rámci tejto aktivity, dopĺňajú akciu zameranú na šírenie a využívanie špecifických výsledkov dosiahnutých v rámci podprogramov a iných kľúčových aktivít.

Priorita dostanú multilaterálne projekty zamerané na:

- rozvoj vhodnej infraštruktúry (analýzy, mechanizmy, metodiky a praktické nástroje), ktorá bude uľahčovať využívanie výsledkov;
- prierezovú akciu na európskej úrovni (podľa sektoru, témy alebo užívateľov);
- podporu aktivít na využívanie výsledkov projektov v rámci existujúcich kľúčových regionálnych/európskych/sektorových sietí s cieľom podporiť pri otvorenej metóde

koordinácie a v súlade s Lisabonskou agendou najmä cyklus rozvoja politiky a praktických skúseností.

Tieto priority môžu zahŕňať:

- aktivity na rozvoj a uplatňovanie európskej stratégie využívania výsledkov, doplnkových štúdií, demonštračných projektov a metodík;
- projekty na testovanie a aplikáciu výsledkov európskej spolupráce, najmä v súvislosti s aktivitami/prioritami otvorenej metódy koordinácie, štandardami atď.;
- aktivity na európskej úrovni na podporu aktívneho využívania výsledkov (konferencie, semináre a iné výmeny medzi produktami a potenciálnymi novými účastníkmi). Osobitná priorita sa bude klúsiť na aplikáciu výsledkov v rámci existujúcich sietí (nepôjde o financovanie začínajúcich sietí alebo prevádzkových nákladov);
- aktivity na testovanie a rozvoj spôsobov prenosu výsledkov projektov do politiky vzdelávania, definovanie a prezentovať mechanizmy, ako spojiť projekty, programy a politiky;
- projekty na identifikáciu, zapojenie a podporu vhodných sietí na využívanie výsledkov (napr. akcie na identifikáciu kontaktov, šírenie informácií o tvorbe sietí podporovateľom/používateľom a podpora transparentnosti a rovného prístupu/rovnosti príležitostí);
- aktivity na zlepšenie prístupu k výsledkom projektov.

Prednosť dostanú projekty, ktoré v rámci jednotlivých oblastí Programu celoživotného vzdelávania podporia integrovaný prístup, zapoja kľúčových aktérov z decíznu sféru a/alebo preukážu potenciál vplyvu na regionálnej, národnej alebo európskej úrovni s cieľom zlepšiť efektívnosť a zviditeľniť vzdelávanie a odbornú prípravu na európskej úrovni.

KAPITOLA 3 - PROGRAM JEAN MONNET

1. Výučbové, výskumné aktivity a štúdie Jean Monnet

Akcie programu Jean Monnet sú zamerané na stimuláciu vzdelávania, výskumu a ich odrazu v oblasti štúdia európskej integrácie na úrovni vysokoškolského vzdelávania (vnútri a mimo Európskej únie). V tomto kontexte poskytuje program Európskej únie Jean Monnet podporu pre:

- katedry Jean Monnet, centrá excelentnosti a učebné moduly;
- asociácie profesorov, ďalších učiteľov vo vysokoškolskom vzdelávaní a výskumníkov špecializujúcich sa na štúdium európskej integrácie;
- informačné a výskumné aktivity vzťahujúce sa k Spoločenstvu, ktoré majú za cieľ podporiť diskusiu, úvahy a vedomosti o procese európskej integrácie (t. j. konferencie, semináre, okrúhle stoly a z nich vyplývajúce publikácie, internetové stránky atď.);
- multilaterálne výskumné skupiny.

S ohľadom na podporu vyššie uvedených bodov bude sa klásť prioritá na projekty zamerané na:

- rozvoj Európskej únie (vrátane inštitucionálnych zmien, riadenia a rozšírenia);
- Európsku úniu a dialóg medzi ľuďmi a kultúrami;
- Európsku úniu vo svete: model mierovej integrácie a medzinárodné právne normy;
- Európsku úniu, globalizáciu, ekonomickú prosperitu, rast a sociálnu spravodlivosť a sociálnu súdržnosť;
- zviditeľnenie EÚ vo svete;
- nadnárodnú analýzu imidžu Európskej únie v médiách;
- Európsku úniu, vedu, energiu a trvalo udržateľný rozvoj;
- európske občianstvo, európsku kultúru a európsku históriu.

Okrem týchto tém sa bude prioritá klásť na projekty, zamerané na:

a) Katedry Jean Monnet

- vytváranie nových učebných aktivít, najmä v kandidátskych krajinách a vo zvyšku sveta;
- výučbu na pregraduálnej a graduálnej úrovni, ako aj riadenia výskumu na postgraduálnej úrovni.

b) Európske moduly

- oslovenie študentov, ktorí neprichádzajú automaticky do kontaktu so štúdiom európskej integrácie (napr. študenti takých odborov ako medicína, inžinierstvo, prírodné vedy, vzdelávanie, umenie a jazyky);
- oslovenie občanov (vzdelávanie dospelých) a osobitných skupín obyvateľstva (napr. učitelia základných a stredných škôl).

c) Centrá excelentnosti Jean Monnet

- akademické aktivity v dvoch alebo viacerých cieľových disciplínach (právo EÚ, európska ekonomická integrácia, európska politická integrácia, história budovania EÚ);
- aktivity, ktoré využívajú multi-disciplinárne zdroje v cieľových disciplínach;
- demonštrovanie otvorenosti k občianskej spoločnosti.

d) Multilaterálne výskumné skupiny Jean Monnet

- dialóg medzi národmi a kultúrami, zviditeľnenie EÚ vo svete alebo nadnárodnú analýzu imidžu Európskej únie v médiách.